

[MottakerNavn]
[Adresse]
[PostNr] [Poststed]

Trondheim, 28.05.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4736

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn 2021/20222

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet gir med dette Statsforvalteren i rovviltregion 4, 5, 7 og 8 på til sammen 10 gauper i henhold til tabell 1. Tillatelsen gjelder i perioden 1. juni 2021 til og med 15. februar 2022. For brunbjørn gir direktoratet en kvote for betinget skadefelling til Statsforvalteren i rovviltregion 7 og 8 på til sammen tre brunbjørner i henhold til tabell 2. Tillatelsen gjelder i perioden 1. juni 2021 til og med 15. oktober 2021.

I regioner der de nasjonale bestandsmålene for de ulike artene er nådd, eller der det ikke er fastsatt nasjonalt bestandsmål for arten, kan kvote for betinget skadefelling vedtas av rovviltnemnden i regionen. Kvote for betinget skadefelling er et tiltak for å avhjelpe akutte skadesituasjoner i beitesesongen.

I regioner der de regionale bestandsmålene ikke er oppnådd ligger myndigheten til å vurdere kvote for betinget skadefelling hos Miljødirektoratet. For gaupe er bestandsmålet ikke oppnådd i rovviltregion 4, 5, 7 og 8, og for bjørn er bestandsmålet ikke oppnådd i region 7 og 8.

Direktoratet har fått tilrådning om betingede kvoter fra rovviltnemndene i region 5 og 8. Rovviltnemnda i region 5 anmoder Miljødirektoratet om å fatte et vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i Hedmark og anbefaler en kvote på én gaupe. Rovviltnemnda for region 8 anmoder Miljødirektoratet om å fatte skadefellingskvote på fire gauper i region 8 og samarbeidsområdet med Nordland.

Direktoratet har tatt rovviltneemndenes anbefalinger med i vurderingene som er gjort rundt kvote for betinget skadefelling av gaupe.

Tabell 1: Kvote for betinget skadefelling av gaupe f.o.m. 01.06.2021 t.o.m. 15.02.2022. Tall i parentes for region 8 angir fastsatt mål for antall familiegrupper i Finnmark.

Forvaltningsregion	Nasjonalt mål (ynglinger)	Snitt 2018-2020 (ynglinger) ¹	Kvote for betinget skadefelling
Region 8-Troms og Finnmark (inkl. samarbeidsområdet i region 7)	10 (4)	6,7 (1,7)	4
Region 7-Nordland	10	8,3	4
Region 5-Hedmark	10	7,1	1
Region 4-Oslo, Akershus og Østfold	6	0,9	1

1) Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020 (NINA rapport 1846). Ny rapport ventes fra Rovdata i begynnelsen av juni 2021.

Rovviltneemnda i region 8 anbefaler en kvote på tre bjørner for regionen. Direktoratet har tatt rovviltneemndas anbefaling med i vurderingene som er gjort rundt kvote for betinget skadefelling av bjørn.

Tabell 2: Kvote for betinget skadefelling av bjørn f.o.m. 01.06.2021 t.o.m. 15.10.2021.

Forvaltningsregion	Nasjonalt mål (ynglinger)	Estimert antall ynglinger 2020 ¹	Kvote for betinget skadefelling
Region 8-Troms og Finnmark (inkl. samarbeidsområdet i region 7)	6	2,8	2
Region 7-Nordland	1	0	1

1) NINA rapport 1986

Vedtak og felte individer skal uten opphold registreres i henholdsvis Miljøvedtaksregisteret og Rovbase. Betingede fellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Generelt

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Stortinget vedtok gjennom rovviltforliket i 2011, Representantforslag 163 S (2010-2011), at bestandsmålet på brunbjørn skulle endres fra 15 til 13 årlige ynglinger nasjonalt.

Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltneemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Direktoratet viser videre til brev fra Rovdata datert 15. mai 2021 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, ulv og brunbjørn. Av brevet fremgår det for hvilke arter og regioner det nasjonale målet om antall ynglinger er nådd.

Direktoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger

under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. I disse tilfellene er det et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning.

Direktoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som brunbjørn og gaupe påfører husdyr- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt kvote for betinget skadefelling for brunbjørn og gaupe som kan iverksettes av statsforvalterene etter en konkret vurdering jf. rovviltforskriften § 9. Statsforvalteren skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for direktoratets vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i regionene.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for betinget skadefelling og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Direktoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. (...)

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Vurdering av skadepotensialet på husdyr og tamrein

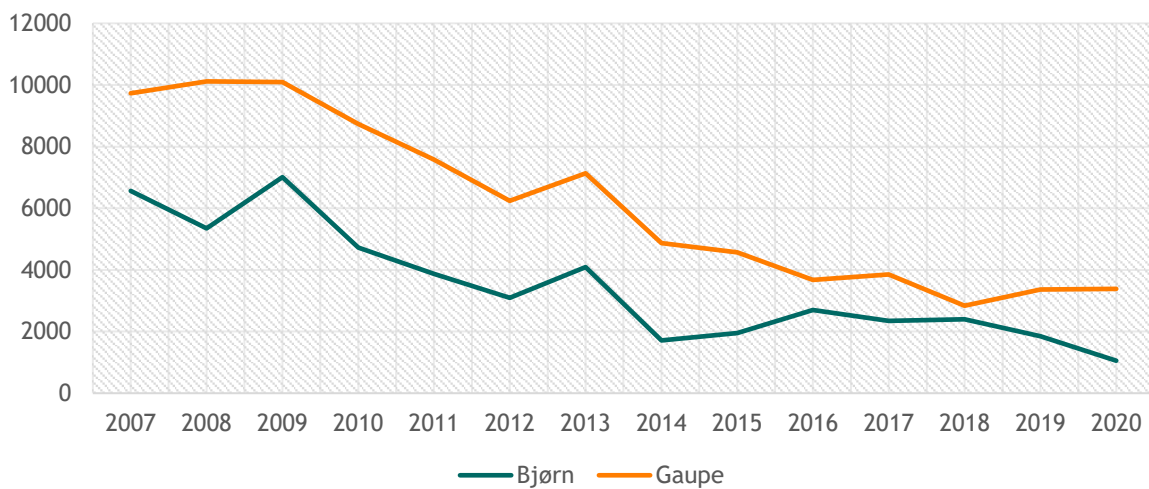
Det ble for perioden 1.4.2020 til 1.4.2021 i Norge påvist (dokumentert og antatt) 155 sau og lam og 264 rein drept eller skadet av gaupe. Skadene av gaupe fordeler seg relativt jevnt utover, og de er både innenfor og utenfor de definerte forvaltningsområdene for gaupe. I noen få områder ser en også noe konsentrasjon av påviste skader til gaupe. Det er etter 1.4.2021 påvist 41 rein og to sau drept eller skadet av gaupe.

Det ble for perioden 1.4.2020 til 1.4.2021 i Norge påvist 10 rein og 210 sau og lam drept eller skadet av brunbjørn. Skadene er registrert både innenfor og utenfor de definerte forvaltningsområdene for brunbjørn. Skadene forvoldt av brunbjørn er i større grad konsentrert til enkelte skadeområder, der det er påvist til dels mange skader i samme beiteområde. Det er etter 1.4.2021 påvist to sau og en rein drept eller skadet av brunbjørn.

I 2020 ble det erstattet rundt 12 330 sau og lam som tapt til fredet rovvilt i Norge, og det er utbetalt omtrent 37,7 millioner kroner i erstatning. Det er mottatt noen klagesaker som er under behandling, dermed vil det kunne bli mindre justeringer av tallene i forbindelse med denne behandlingen. Trenden i antall erstattede sau og lam har vært nedadgående de siste ti årene (Figur

1). Antall sau og lam erstattet som drept av brunbjørn og gaupe følger den generelle trenden det siste tiåret, men med svingninger mellom årene.

Sau erstattet som tapt til gaupe og brunbjørn 2006 - 2020

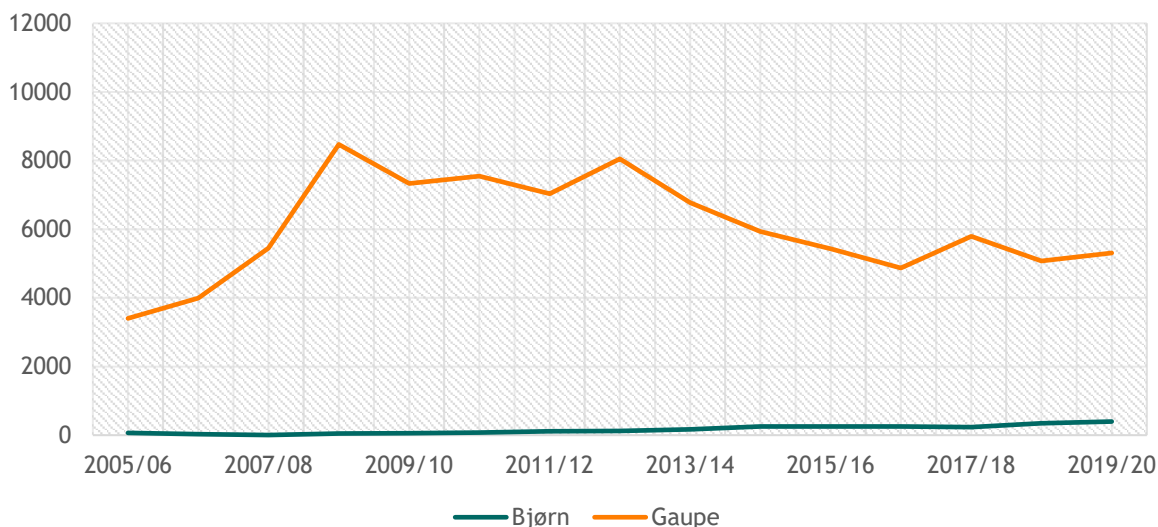

Figur 1: Antall sau erstattet som drept av gaupe og brunbjørn 2007-2020. Kilde: Rovbase.no

Totalt antall erstattet rein som tapt til rovvilt reindriftsåret 2019/2020 var rundt 19 364 rein, noe høyere enn året før. Selv om antallet varierer noe fra år til år, viser en oppsummering av erstatningsoppgjøret at tap av rein til rovvilt har vært forholdsvis stabilt de senere årene, og en ser ikke en nedadgående trend slik en har sett for sau (Figur 2). Totalt ble det utbetalt i underkant ca. 92 millioner kroner i erstatning for tapte dyr reindriftsåret 2019/2020.

I underkant av 30 % av den totale erstatningsutbetaling til reindriften i Norge er tillagt skader forårsaket av gaupe de siste årene. Tilsvarende har skader forårsaket av bjørn utgjort mellom 3 og 5 % av erstatningsutbetalingen de siste tre reindriftsåre.

Antall tamrein erstattet til gaupe og brunbjørn 2005/06 - 2019/20

Figur 2: Antall tamrein erstattet som drept av gaupe og brunbjørn 2005/06 - 2019/20. Kilde: Rovbase.no

Vurdering av bestandssituasjonen for brunbjørn og gaupe

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8.

Direktoratet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, rapport fra Rovdata datert 15. mai 2021 vedrørende bestandsstatus for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter direktoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Direktoratet legger til grunn at de regionale rovviltnemndene med sin geografiske differensiering skal ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Dette vedtaket gjelder for arter som er under det regionale bestandsmålet i de aktuelle regionene. Følgelig er det et overordnet ønske om at bestanden av vedkommende art skal økes fra dagens situasjon i regionene som er omfattet av vedtaket. Det er variasjon mellom områdene og artene i forhold til hvor nær bestandsmålet en befinner seg.

Hunndyr og spesielt hunndyr med unger er særlig viktige for å oppnå/nærme seg bestandsmålet. Miljødirektoratet har av den grunn funnet å unnta hunndyr med unger fra denne tillatelsen. Det er viktig at Statsforvalteren vurderer og vektlegger eventuell risiko for at det skadevoldende individet er ett hunndyr i vurderingene av om felling skal iverksettes.

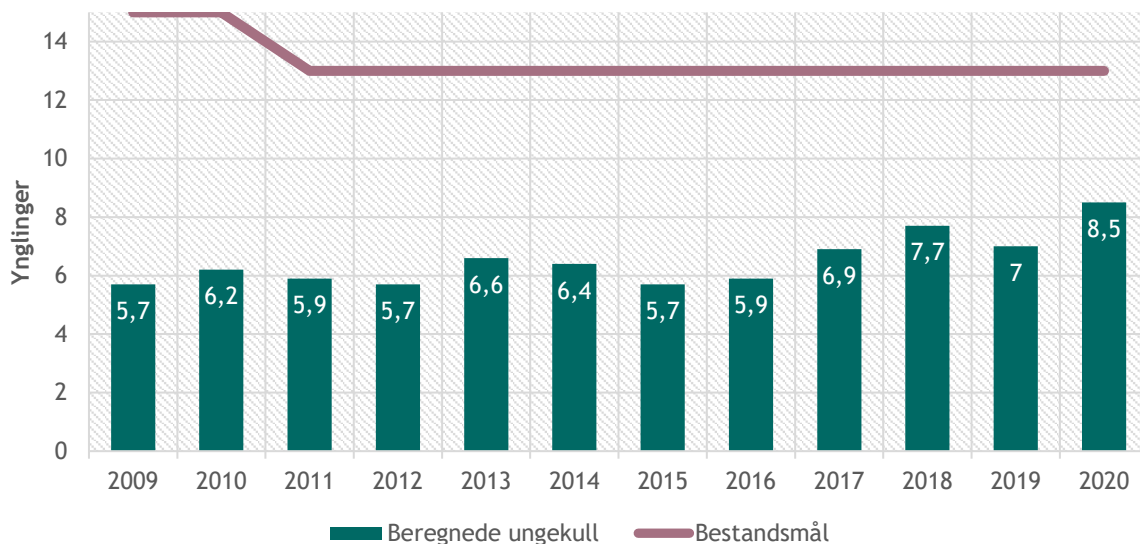
Nærmere om bestandssituasjonen for brunbjørn:

Bestanden av brunbjørn i Norge blir primært overvåket ved å analysere DNA fra innsamlede ekskrement og hår. De analyserte prøvene med DNA gjør det mulig å slå fast hvor mange brunbjørn som minimum har vært innom Norge i løpet av ett år, hvor de har oppholdt seg og fordelingen mellom hanner og binner. Rapporteringsfristen for overvåking av brunbjørn er 1. april påfølgende år.

Bestandsmålet er gitt i antall årlige ynglinger. Overvåkingen benytter en modell, som er utviklet av Det skandinaviske bjørneprosjektet (Bischof og Swenson 2010), til å beregne hvor mange kull som sannsynligvis er født i Norge hvert år. Modellen tar utgangspunkt i det innsamlede DNA-materialet og bygger blant annet på kunnskap om fordeling mellom kjønn og alder i den svenske brunbjørnebestanden. Den baserer seg også på kunnskap om hvor ofte binnene føder og hvor gamle de er første gang de føder, samt størrelsen på leveområdene og dødeligheten i bestanden.

I 2020 ble det mest sannsynlig født 8,5 kull i Norge (NINA Rapport 1986). Dette er det høyeste estimatet på antall ynglinger siden overvåkingen startet i 2009. De estimerte ynglingene i 2020 fordeler seg med 3,1 i rovviltregion 5 (Innlandet), 2,9 i region 6 (Trøndelag) og 2,5 i region 8 (Troms og Finnmark). Det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ungekull ikke er nådd (Figur 3), men det regionale målet for brunbjørn i region 5 ble nådd for fjerde år på rad og for første gang i region 6. I de øvrige regionene med mål om yngling av brunbjørn, region 7 og 8, er man fortsatt under bestandsmålet.

Bestandstatus brunbjørn

Figur 3: Estimat for antall årlige ynglinger for brunbjørn i Norge beregnet for de siste elleve årene. Kilde: NINA Rapport 1986.

Resultatene fra DNA-analysene identifiserte 150 ulike brunbjørner i 2020, 65 binner og 85 hanner. Binner ble i samsvar med tidligere DNA-undersøkelser, bare påvist i avgrensede og spesifikke geografiske områder i Finnmark, Troms, Trøndelag og Hedmark.

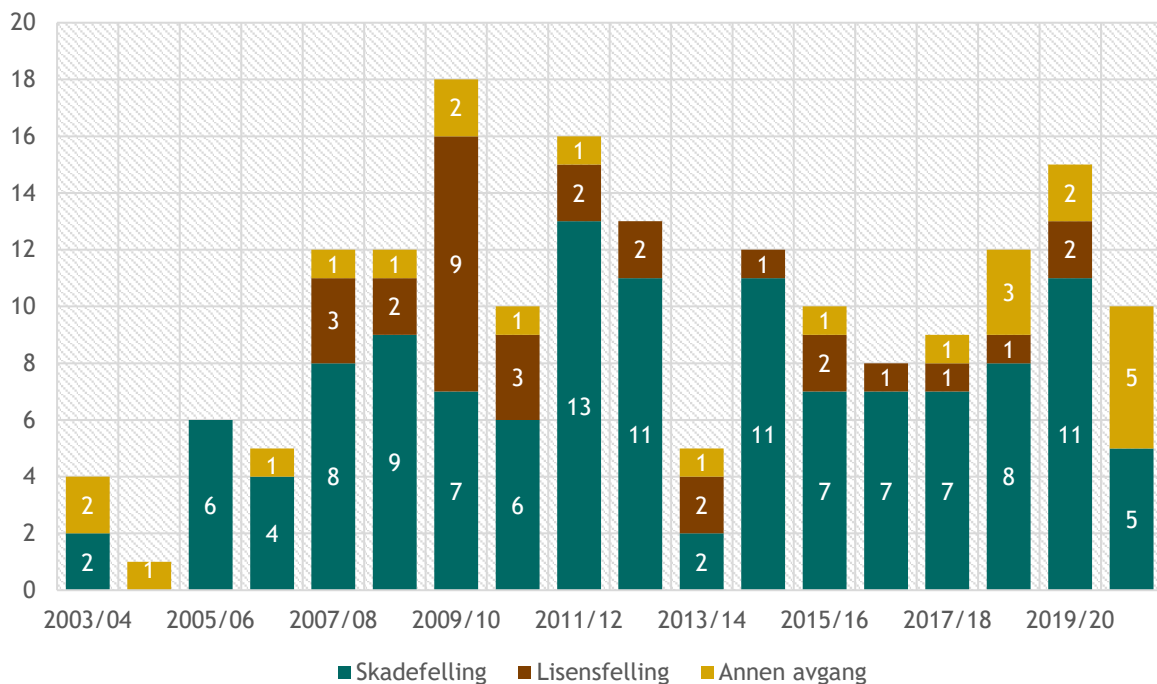
Antallet registrerte brunbjørner er minimumstall, da en ikke kan gå ut fra at en har klart i å samle materiale etter alle individ i alle områder. Samtidig er det slik at brunbjørnebestanden i grenseområdene er felles med Sverige. Mange ekskrement- og hårprøver i grenseområdene kan derfor stamme fra brunbjørner som har hoveddelen av sitt leveområde i Sverige.

Stortingets rovviltforlik presiserer at ulike virkemidler er aktuelle, avhengig av om det dreier seg om prioriterte beiteområder eller områder hvor ynglende rovvilt har prioritet. I de områdene rovviltneemndene har prioritert til forvaltningsområde for brunbjørn skal forebyggende tiltak vektlegges, for eksempel tidligere nedsanking av sau og rovviltavvisende gjerder, for å hindre at dyr på beite går tapt. Miljødirektoratet viser i denne forbindelse til prioriterte forvaltningsområder for bjørn i Nordland og Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen i region 7 om områdenes egnethet og hensynet til bestanden av bjørn (se [2017.03.13---brev-fra-mdir---uttalelse-til-regional-forvaltningsplan-for-rovvilt-nordland-2017.pdf \(statsforvalteren.no\)](#)).

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2020 var totalt 10 brunbjørner, mens det i 2019 var en kjent avgang på totalt 15 brunbjørner (Figur 4). Så langt i 2021 er det ikke registrert avgang bjørn.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen brunbjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Brunbjørnebestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling.

Kjent avgang av brunbjørn 2003/2004 - 2020/2021

Figur 4: Total kjent avgang av brunbjørn for jaktårene 2003/2004 til 2020/2021 (1.april til og med 31. mars). Kilde: Rovbase.no.

Direktoratet konstaterer at bestanden av brunbjørn fortsatt ligger under det fastsatte bestandsmålet for Norge, og at regionene 7 og 8 er under de regionale måltallene som er satt for regionene.

Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, finner direktoratet å gi Statsforvalteren i region 7 og 8 delegert myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

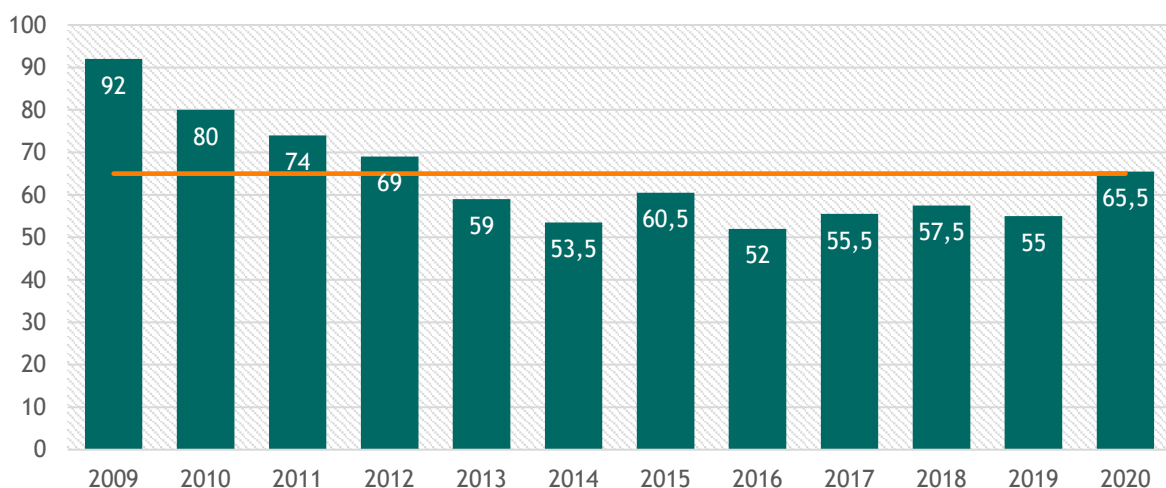
Direktoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette brunbjørnebestandens overlevelse i fare. Dette forutsetter at det i størst mulig grad unngås å felle binner (se særlige vilkår).

Nærmere om bestandssituasjonen for gaupe:

NINA rapport 1846 "Antall familiegupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2020" er benyttet for vurdering av nemndenes myndighet til å fatte kvote for betingede fellingstillatelse, og som grunnlag for å vurdere bestandsstatus og utviklingen i bestanden. Rovdata vil imidlertid legge fram ny rapport over bestanden av gaupe i Norge i begynnelsen av juni 2021.

I NINA rapport 1846 går det fram at det er registrert henholdsvis 57,5, 55 og 66,5 familiegupper av gaupe på landsbasis i årene 2018, 2019 og 2020 (Figur 1). Antall registrerte familiegupper i 2020 tilsvarer en bestand på omkring 393 dyr (95 % CI = 326-460) i Norge. Dette er bestandsstørrelsen før kvotejakta i 2020 og før reproduksjonssesongen. Bestandsestimatet før jakt i 2020 viser en oppgang på 22 % i antall gauper på landsbasis i forhold til i 2019 (Figur 5).

Antall familiegupper av gaupe i Norge

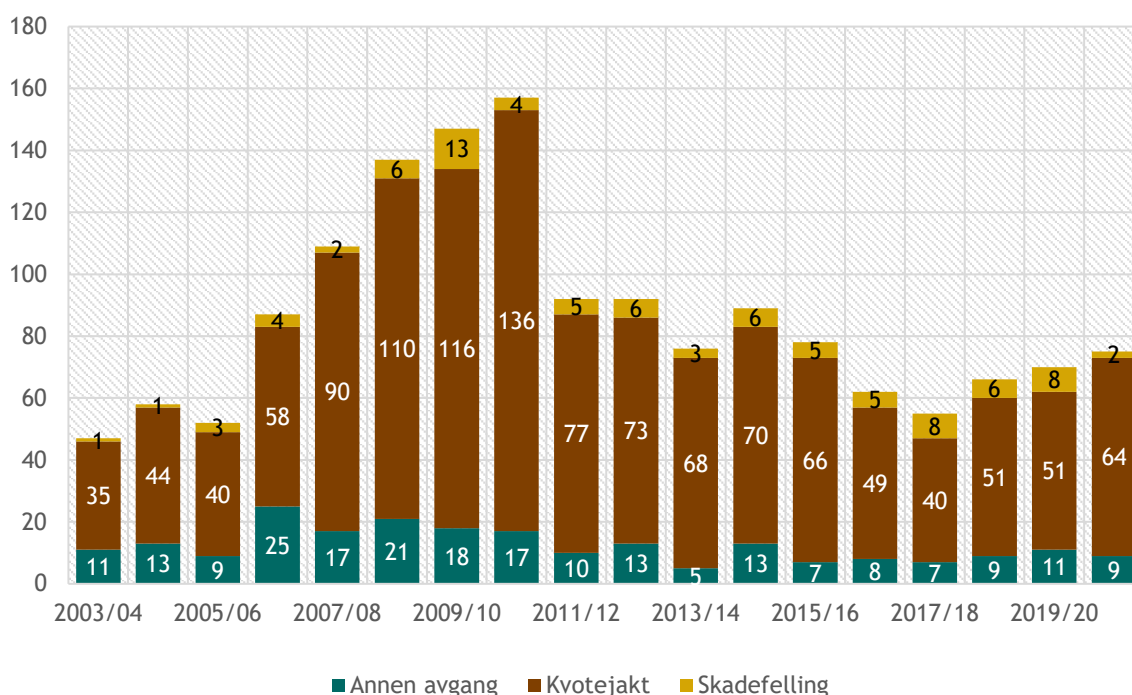

Figur 5: Antall familiegupper av gaupe i Norge før jakt i perioden 2009-2020. Stiplede linje angir det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegupper. Kilde: NINA rapport 1846.

For første gang på åtte år er gaupebestanden over det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). I region 4, 5, 7 og 8 er gjennomsnittlig antall familiegupper fra 2018 - 2020 under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

For jaktåret 2020/2021 var kjent avgang 75 gauper. Av dette ble 64 dyr felt under kvotejakt, to felt på skadefelling og ni gauper påkjørt (Figur 6).

Kjent avgang av gaupe 2003/2004 - 2020/2021

Figur 6: Total kjent avgang av gaupe fra jaktåret (1. april til og med 31. mars) 2003/2004 til 2020/2021.

Kilde: Rovbase.no.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bestanden er ikke begrenset av tilgjengelig areal. Utover noen påkjørsler skjer avgangen i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av betinget skadefelling av brunbjørn og gaupe

1. Familiegrupper av gaupe som opptre sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.
2. Bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.
3. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for brunbjørn og gaupe. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert. For region 7 vises det til Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen om forvaltningsområde for brunbjørn og områdenes egnethet samt regionens bestandsmål.

4. Direktoratet kan til enhver tid omfordele, trekke tilbake eller gi tillegg til kvoten for betingede fellingstillatelser.

Andre forhold av betydning ved iverksettelse av skadefelling

Nedenfor følger en beskrivelse av ulike forhold som har betydning ved iverksettelse av fellingstillatelser. Disse forholdene har betydning for alle skadefellingstillatelser gitt av Statsforvalteren, også utover de som er regulert i dette vedtaket.

Utøvelse av jakt, felling og fangst:

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst finnes på www.lovdata.no.

Vi viser også her til "Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag", se vedlegg.

Vurdering av tidsrom for iverksettelse av skadefelling:

Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

Direktoratet vurderer det slik at potensialet for skade på sau er begrenset når vi kommer til september/oktober måned, da normal sankedato for sau er 10. september selv om det vil være regionale forskjeller. Skulle tap til rovdyr skje i denne perioden, vil det være andre tilfredsstillende løsninger for å hindre tap. For tap til tamrein må det gjøres andre vurderinger.

Når det gjelder bjørnens predasjon på tamrein viser resultater fra tidligere studier (NINA fagrapport 21, 2012) samt pågående studier (Bjørn og Tamreinprosjektet i Idre) til at bjørnens predasjon på kalv reduseres etter første uken i juni, og potensialet for skade er derfor svært begrenset etter dette tidspunktet.

Kommunale/interkommunale fellingslag - godtgjøring for fellingsforsøk, arbeidsgiveransvar, forsikring mv.:

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a.

Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Registrering som lisensjeger skjer på Jegerregisteret <https://w2.brreg.no/lisensjeger>.

Satsene for godtgjøring er fastsatt av Klima- og miljødepartementet og satser og øvrige vilkår omtales i kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Av kommentarene til forskriften framgår også hvilke forhold som faller utenfor ordningen. Utbetaling skjer på grunnlag av disse vilkårene, samt rapport fra fellingsleder om fellingsforsøket og den tid som er benyttet. Den totale utbetalingen fra kommunen må ikke overskride den økonomiske rammen som kommer frem av Statsforvalteren sitt vedtak om felling. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene nevnt over.

Klima- og miljødepartementet har hatt kontakt med Direktoratet for arbeidstilsynet om arbeidsgiveransvaret i forbindelse med kommunalt/interkommunalt oppnevnte fellingslag. Direktoratet for arbeidstilsynet peker på at en person skal regnes som arbeidstaker i henhold til arbeidsmiljøloven hvis tilknytningen til arbeidsgiver reelt sett har karakter av et ansettelsesforhold, og at det skal foretas en helhetsvurdering av samtlige omstendigheter i ansettelsesforholdet. Ut fra de kriterier som Direktoratet for arbeidstilsynet har oppstilt, har Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet konkludert med at det er et arbeidsgiver-/arbeidstakerforhold mellom kommunen og medlemmer i lokale fellingslag i slike tilfeller.

Med arbeidsgiveransvaret følger en rekke rettigheter og plikter. Lover, forskrifter og avtaleverk inneholder en rekke bestemmelser om arbeidsgiverens rettigheter og plikter innenfor blant annet lønns- og personalområdet, samt skatteområdet.

Viktige forhold som følger av arbeidsgiveransvaret:

- plikt til å innberette lønnsutgiftene til ligningsmyndighetene og foreta forskuddstrekk
- arbeidsgiver skal utbetale feriepenger til den tilsatte
- arbeidsgiver plikter å svare arbeidsgiveravgift til folketrygden

Utgifter til forsikring faller utenfor godtgjøringsordningen. Dette faller inn under kommunens arbeidsgiveransvar, og bør således omfattes av eksisterende kommunale ordninger.

I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen betale ut godtgjøring inntil døgnatsen pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder. I tillegg til fastsatt døgnats skal kommunen også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette vil bli dekket av kommunens tilskudd fra Statsforvalteren. Statsforvalteren må ta hensyn til dette i fastsettelse av den økonomiske rammen knyttet til den enkelte tillatelse. Utbetalingen til kommunen må ikke overskride de rammer som kommer frem av Statsforvalteren sitt vedtak om felling.

Vi ber Statsforvalteren om å informere aktuelle kommuner om disse forholdene.

Bistand fra Statens naturoppsyn:

Fellingstillatelse etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) blir normalt gitt til en berørt part eller en kommune som søker om dette, og forsøk på felling gjennomføres normalt av et lokalt fellingslag oppnevnt av kommunen.

Statens naturoppsyn (SNO) kan ved behov bistå ved fellinger i regi av andre. Slik bistand må eventuelt tas opp med SNO direkte. SNO har fra og med 2019 fått en styrking for å i større grad kunne bistå i forbindelse med skadefellingsforsøk. Vi vil be kommunen/skadefellingsleder om å ha en dialog med SNO angående muligheter for å få bistand ved fellingsforsøk. SNO vil primært prioritere bistand ved oppstart i områder uten fellingserfaring og i områder med særlig skadeproblematikk. SNO dekker sine egne kostnader der de engasjerer seg i fellingstiltak.

Saksbehandlingstid og beredskapsordninger

I tråd med rovviltforliket i 2011, (Representantforslag 163 S (2010-2011)), er det ønskelig å sikre en rask og effektiv håndtering av spørsmål knyttet til løpende forvaltning av rovvilt, herunder svar på søknader om fellingstillatelse på rovdyr, aktuelle forebyggende tiltak osv. Dette har særlig relevans

i beitesesongen for sau, men er relevant hele året i områder med tamrein. For alle typer søknader og klager gjelder det at forvaltningen så langt det er mulig gjennomfører en så rask behandling at saken ikke mister aktualitet.

Vi viser til brev datert 24. februar 2021 om planleggingsramme for regionale rovviltnemnder 2021, der det er satt av midler over kap. 1420 post 21 til beredskapsordninger hos statsforvalterne. Behovet for dette innenfor den enkelte region må prioriteres innenfor rovviltnemndenes tildelte midler på kap. 1420.21.

Det fremgår videre av brevet at Miljødirektoratet, etter ønske fra statsforvalterne, har holdt tilbake noen midler til akutte tiltak sentralt for å kunne bidra dersom spesielle behov oppstår. Statsforvalterne er bedt om å melde spesielle behov skriftlig, til Miljødirektoratet, med ref. 2020/14151.

Rapportering

Før Statsforvalteren fatter vedtak om iverksetting av felling av gaupe eller brunbjørn, jf. rovviltforskriften § 9, må Statsforvalteren forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote som er satt for arten. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal uten opphold registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket.

Fellinger av rovvilt i samsvar med dette vedtaket skal uten opphold registreres i Rovbase. Det vises til vedlagt veiledning for rapportering.

Vedtak

Direktoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som brunbjørn og gaupe påfører husdyr- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en kvote for betinget skadefelling som kan iverksettes av respektive statsforvaltere etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det.

Miljødirektoratet gir med dette Statsforvalteren i rovviltregion 4, 5, 7 og 8 på til sammen 10 gauper i henhold til tabell 1. Tillatelsen gjelder i perioden 1. juni 2021 til og med 15. februar 2022. For brunbjørn gir direktoratet en kvote for betinget skadefelling til Statsforvalteren i rovviltregion 7 og 8 på til sammen tre brunbjørner i henhold til tabell 2. Tillatelsen gjelder i perioden 1. juni 2021 til og med 15. oktober 2021.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for direktoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
Fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Vedlegg